

Nr 62.

Ankom till riksdagens kansli den 13 april 1937 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till täckande av kostnader för jordbrukets deltagande i Brysselutställningen 1935.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 5 mars 1937 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 263, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att av det för budgetåret 1936/1937 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må såsom bidrag till täckande av kostnader för jordbrukets deltagande i Brysselutställningen 1935 användas ett belopp av 35,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisar utskottet till statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 22 augusti 1936 har *kommittén för jordbrukets deltagande i Brysselutställningen 1935* (tillsatt på initiativ av Sveriges allmänna lantbrukssällskap och bestående utav direktören V. Aaroe för svenska mejerierernas riksförening, byråchefen hos lantbruksstyrelsen K. A. Andersson såsom representant för fiskerinäringen, direktören E. Flygare för Sveriges äggintressenters förening, direktören Sören Jacobsen för Sveriges slakteriförbund och direktören A. H. Stensgård för lantbrukssällskapet, den sistnämnde tillika ordförande) hemställt, att Kungl. Maj:t måtte till kommittén anvisa ett belopp av tillhoppa 51,150 kronor för täckande av kostnader för jordbrukets deltagande i utställningen. Kommittén har anfört bland annat följande.

Bruttokostnaderna för *jordbrukets utställning* uppginge till 57,456 kronor 33 öre, varemot stode inkomster av 12,906 kronor 33 öre. Av dessa inkomster utgjorde 9,359 kronor 7 öre bidrag från i jordbruksavdelningen deltagande utställare och 3,547 kronor 26 öre återvinningsvärden vid försäljning, restituerade kostnader o. dyl. Av platshyran hade de deltagande företagen i allmänhet inbetalat den på deras resp. expositioner fallande andelen. Platshyror för expositionerna av öl, vatten och knäckebröd m. fl. produkter hade betalats av restaurangen, som erhållit motsvarande gottgörelse av leverantörerna av dessa varor. Skillnaden mellan bruttokostnaderna och inkomsterna utgjorde 44,550 kronor och fördelade sig på de i utställningen deltagande produkterna sålunda:

Mejeriprodukter	kronor	21,600
Slakteriprodukter	»	15,200
Ägg och fjäderfä	»	6,790
Fröer och utsäden	»	665
Fiskeriprodukter	»	295

Summa kronor 44,550.

Kommittén hemställde, att detta belopp i sin helhet måtte täckas genom allmänna medel.

I samband med utställningen hade inrättats en *restaurangavdelning*, där serveringen så långt möjligt baserades på svenska produkter. Restaurangrörelsen hade i ekonomiskt avseende hållits skild från den egentliga jordbruksutställningen och hade belastats med utav densamma föranledda kostnader för tillbyggnader, inredning och inventarier ävensom kostnader för drift och administration. Ehuru själva restaurangrörelsen i Bryssel lämnat överskott, visade slutresultatet en förlust av 24,551 kronor 56 öre, vilket berodde på att rörelsen pågått under så kort tid, att de byggnads-, inrednings- och utrustningskostnader, som belastat densamma, ej hunnit täckas. För täckandet av denna förlust funnes dels kontanta anslag med 11,351 kronor 56 öre, dels garantiförbindelser för resterande underskott, utgörande 13,200 kronor. Dessa förbindelser, som möjliggjort anskaffande av rörelsemedel, hade avlämnats av svenska mejeriernas riksförening, Sveriges slakteriförbund och bryggerierna. I betraktande av att restaurangen varit ett naturligt komplement till jordbrukets utställning och genom sin verksamhet varit en utmärkt propaganda för svenska jordbruksprodukter, syntes det emellertid motiverat, att jämväl kostnaderna för restaurangen till en del bestredes med allmänna medel, och kommittén hemställde, att hälften av anförda nettounderskott för restaurangen, d. v. s. 6,600 kronor, måtte täckas på detta sätt.

Över kommitténs framställning hava efter remiss utlåtanden avgivits av statskontoret och statens jordbruksnämnd. Vid statskontorets utlåtande har fogats yttrande i ärendet till statskontoret från lantbruksstyrelsen.

Départementschefen har efter redogörelse för avgivna yttranden i ärendet anfört följande.

»I likhet med de över kommitténs framställning hörda myndigheterna finner jag det anmärkningsvärt, att frågan om statsbidrag till täckande av kostnaderna för jordbrukets deltagande i förevarande utställning icke i förväg underställts Kungl. Maj:t. Att så ej skett torde dock närmast vara att tillskriva missförstånd. Med hänsyn härtill torde nämnda förhållande icke böra utgöra hinder för att nu upptaga frågan till saklig prövning. Det torde ej böra dragas i tvivelsmål, att jordbrukets representation vid utställningen till ej ringa grad uppburits av ett allmänt intresse, och det är föga troligt, att denna representation skulle ha kommit till stånd, därest initiativtagarna ej förlitat sig på att kostnaderna därför finge till viss del bestridas av allmänna medel. Mot de former och den omfattning utställningen erhållit torde några vägande erinringar icke kunna göras. Utställningen synes ha anordnats på ett sätt, som varit ägnat att verksamt bidra ej allenast till kännedomen om Sverige och svenska jordbruksprodukter utan jämväl till ökad avsättning i utlandet av sådana produkter. Enligt vad handlingarna utvisa ha nettokostnaderna för den egentliga utställningen delvis förskjutits av Sveriges allmänna lantbrukssällskap. Såsom lantbruksstyrelsen anfört, kan densamma för sällskapet knappast ha varit av sådan betydelse, att sällskapet helt bör bära oförmälda kostnader. Under sådana omständigheter anser jag, att staten icke bör undandraga sig att medverka till kostnadernas täckande. Vad angår det belopp, som för ändamålet bör komma i fråga, vill jag erinra, att den gransk-

ning jag låtit verkställa av kommitténs räkenskaper endast givit anledning till vissa detaljanmärkningar, vilka synas hava blivit på ett tillfredsställande sätt av kommittén bemötta. Ej heller har jag funnit några andra erinringar att framställa mot företagens ekonomiska planläggning och skötsel. Då garantiförbindelser finnas till täckande av underskottet å restaurangrörelsen, anser jag, att bidrag för detta ändamål icke bör ifrågakomma. Med hänsyn till vad i ärendet förekommit torde bidraget till täckande av kostnaderna för den egentliga utställningen böra begränsas till 35,000 kronor. Det synes lämpligast, att detta belopp ställes till förfogande ur det å riksstaten för innevarande budgetår uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Härför torde riksdagens medgivande böra inhämtas.»

Utskottet.

Utskottet finner i likhet med de över kommitténs framställning hörda myndigheterna och departementschefen det anmärkningsvärt, att frågan om statsbidrag till täckande av kostnaderna för jordbrukets deltagande i förevarande utställning icke i förväg underställts Kungl. Maj:t. Ej heller någon av de nämnder, som under år 1934 och första halvåret 1935 närmast hade ansvaret för jordbruksregleringens genomförande, hade erhållit tillfälle att yttra sig i frågan. Med hänsyn härtill torde det få anses vara i hög grad tvivelaktigt, om staten bör medverka till kostnadernas täckande. I likhet med departementschefen anser sig utskottet böra avstyrka, att statsbidrag till täckande av underskottet å restaurangrörelsen utgår. Kostnaderna i övrigt ha emellertid delvis förskjutits av Sveriges allmänna lantbrukssällskap. Då, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, utställningen knappast för sällskapet varit av sådan betydelse, att sällskapet helt bör bära kostnaderna, samt utställningen anordnats på ett sätt, som varit ägnat att bidra jämväl till ökad avsättning av jordbruksprodukter i utlandet, vill utskottet — om än med stor tvekan — ej motsätta sig, att staten bidrager till täckande av förlusten å jordbrukets utställning — 44,550 kronor — med 35,000 kronor. Utskottet har icke något att erinra mot att detta belopp ställes till förfogande ur det å riksstaten för innevarande budgetår uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att av det för budgetåret 1936/1937 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må såsom bidrag till täckande av kostnader för jordbrukets deltagande i Brysselutställningen 1935 användas ett belopp av 35,000 kronor.

Stockholm den 13 april 1937.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 59.